

Brüssel, 30. juuni 2025
(OR. en)

10338/25

ECOFIN 793
UEM 293
SOC 437
EMPL 301
ECB
EIB

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Järeldused makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seonduvate 2025. aasta põhjalike analüüside kohta – Heakskiitmine

Delegatsioonidele edastatakse nõukogu järelduste eelnõu makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seonduvate 2025. aasta põhjalike analüüside kohta.

**EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED MAKROMAJANDUSLIKU
TASAKAALUSTAMATUSE MENETLUSEGA SEONDUVATE 2025. AASTA PÕHJALIKE
ANALÜÜSIDE KOHTA**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

1. MÄRGIB, et 2024. aastal toimusid mitmes liikmesriigis suhteliselt soodsad majanduslikud arengud, mis aitasid leevendada mõnda tasakaalustamatuse aluseks olevat pikaajalist haavatavust; RÕHUTAB, et inflatsiooni- ja kulusurve on veelgi vähenenud; TUNNISTAB, et muutuva geopoliitilise ja kaubanduskeskkonna tõttu on ebakindlus märkimisväärselt kasvanud, suurendades tasakaalustamatusega seotud riske;
2. LEIAB, et 2025. aasta põhjalikud analüüsid kujutavad endast iga analüüsitava liikmesriigi olukorra kvaliteetset ja ulatuslikku analüüsi; VÄLJENDAB HEAMEELT selle üle, et komisjon avaldas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seonduvad põhjaliku analüüsi aruanded 2025. aasta alguses; RÕHUTAB, et oluline on jätkata tasakaalustamatuse jälgimist makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames;
3. TOOB ESILE ulatusliku analüüsi määrava tähtsusega rolli olemasoleva tasakaalustamatuse jälgimisel ja võimaliku makromajandusliku haavatavuse kindlakstegemisel; MÄRGIB, et üldiselt on komisjon iga liikmesriigi konkreetseid probleeme arvestades kasutanud asjakohaseid analüütilisi vahendeid, mida on täiendatud põhjaliku kvalitatiivse analüüsiga; PEAB TERVITATAVAKS prognoosanalüüside kasutamist ja asjakohaste poliitikameetmete hindamist, võttes arvesse ka tasakaalustamatuse raskusastet ja arengut; RÕHUTAB, kui tähtsad on varude ja voogude indikaatorid hindamisel, poliitikameetmete roll ning menetluse ELi ja euroala mõõde; TOONITAB, et riikide majanduspoliitika ülekanduva mõju hindamine on jätkuvalt väga oluline; RÕHUTAB, kui oluline on tagada võrdne kohtlemine, mis põhineb andmete ja rakendatud poliitikameetmete objektiivsel hindamisel;

4. TUNNISTAB, et inflatsioonierinevused on veelgi vähenenud, kuigi viimastel aastatel kuhjunud inflatsioonierinevused on märkimisväärsed; MÄRGIB, et tööjõu ühikukulu kasv aeglustus 2024. aastal, aga jäi pingelise tööturu ja väikese tootlikkuse kasvu tingimustes mitmel juhul märkimisväärses; MÄRGIB, et hinna- ja kulusurve väheneb lähiajal eeldatavasti veelgi, aga erinevused jäävad tõenäoliselt püsima;
5. TOOB ESILE, et jooksevkonto puudujääk ja ülejääk on mõnes liikmesriigis endiselt suured, kajastades sageli sisenõudluse dünaamikat; RÕHUTAB, et mõnes liikmesriigis moodustab suur valitsemissektori eelarve puudujääk märkimisväärse osa majanduse välislaenuvajadusest; MÄRGIB, et jooksevkonto saldo muutused on prognooside kohaselt nii puudujäägi kui ka ülejäägi puhul piiratud. Ebakindlus on suur, mõjutades eelkõige liikmesriike, kes on tihedalt seotud kaubandusega, sealhulgas ülemaailmsete väärtusahelatega, ja neid liikmesriike, kellel on suur välisrahastamisvajadus; TUNNISTAB, et negatiivsema rahvusvahelise netoinvesteeringu positsiooniga liikmesriikide olukord paranes täiendavalt, mida toetas nominaalne majanduskasv. Viimati mainitud mõju peaks siiski vähenema, kuna inflatsioon aeglustub veelgi;
6. MÄRGIB, et eluasemehinnad hakkasid 2024. aastal suurenevate sissetulekute ja soodsamaks muutunud finantstingimuste mõjul pärast kahte aastat piiratud kasvu või hinnalangust rohkem kasvama. Mõnes liikmesriigis on eluasemehinnad siiski varasematest kõrgtasemetest madalamad; TUNNISTAB, et paljudes liikmesriikides eeldatakse eluasemehindade jätkuvat tõusu, mis on tingitud pikaajalisest struktuursetest mõjust, sealhulgas eluasemete pakkumise kitsaskohtadest, maksupoliitikast ja ebatõhusatest üüriturgudest;
7. MÄRGIB, et 2024. aastal jõudis mitmes riigis leibkondade ja ettevõtlussektori võlakoormus osakaaluna SKPst mitme aasta kõige madalamale tasemele; TUNNISTAB, et soodsamates finantstingimustes erasektori laenuvõtmine eeldatavasti taas suureneb; MÄRGIB, et valitsemissektori võla tase ja muutused on ELi liikmesriikides väga erinevad, kuna mõnes liikmesriigis vähenes valitsemissektori võla suhe SKPsse jätkuvalt, samas kui mõnes muus liikmesriigis on see viimasel ajal suurenenud; TUNNISTAB, et valitsemissektori võla suhe SKPsse ELis tervikuna 2024. aastal enam ei vähenenud, jäädes endiselt 2019. aasta pandemiaeelsest tasemest kõrgemale ning prognooside kohaselt suureneb lähiaastatel veidi. Eeldusel, et poliitikat ei muudeta, on ka prognoositavad muutused ELi liikmesriikides erinevad. Eelarve- ja struktuurikavade rakendamise tulemusel peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse keskpikas perioodis vähenema või stabiliseeruma;

8. TOONITAB, et pangandussektor on muutunud veelgi tugevamaks, kusjuures omavahendite suhtarvud ja kasumlikkus on endiselt kõrged; VÕTAB TEADMISEKS viivislaenude edasise vähenemise või stabiliseerumise nendes liikmesriikides, kus need olid varem suuremad. See on peamiselt tingitud tõhusa järelturu loomisest viivislaenudele, mida nüüd valdavad väljaspool pangandussektorit asuvad suured laenuteenindajad, kes tavaliselt tegutsevad piiriülesest ja on enamasti koondunud vähestesse liikmesriikidesse; MÄRGIB, et jätkuva makrotasandi finantsstabiilsuse tagamiseks on vaja pidevat valvsust;
9. VÕTAB TEADMISEKS, et Küprosel ja Saksamaal ei esine makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames enam tasakaalustamatust; MÄRGIB, et Küprose puhul väheneb välis-, erasektori ja valitsemissektori võlaga seotud haavatavus, muu hulgas tänu tugevale majanduskasvule, ning et jooksevkonto puudujääk on endiselt suur, samal ajal kui haavatavuse kõrvaldamiseks võetud meetmete rakendamisel on tehtud edusamme; MÄRGIB, et Saksamaa puhul on piiriülest mõju avaldava suure jooksevkonto ülejäägiga seotud haavatavus aastate jooksul vähenenud, samas kui poliitilisi jõupingutusi tuleb jätkata kooskõlas väljakuulutatud oluliste poliitikameetmetega;
10. VÕTAB TEADMISEKS, et Eestis ei esine tasakaalustamatust; MÄRGIB, et Eesti puhul on viimastel aastatel täheldatud haavatavust, mis on seotud hinna- ja kulupõhise konkurentsivõime halvenemisega pikaajalise majanduslanguse tingimustes, ning eluasemehinnad on märkimisväärselt tõusnud, kuid tundub, et üldine olukord on praegu kontrolli all;
11. VÕTAB TEADMISEKS, et Itaalias, Kreekas, Madalmaades, Rootsis, Slovakkias ja Ungaris esineb jätkuvalt tasakaalustamatus;
12. VÕTAB TEADMISEKS, et Rumeenias esineb jätkuvalt ülemäärane tasakaalustamatus; MÄRGIB, et haavatavus on suurenenud, sest Rumeenia valitsemissektori eelarve puudujääk ja jooksevkonto puudujääk kasvasid ning kulupõhine konkurentsivõime vähenes; TOONITAB, et vaja on struktuurireforme, eelkõige neid, mis on märgitud Rumeenia taaste- ja vastupidavuskavas ning keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas, et suurendada konkurentsivõimet ja ekspordi tulemuslikkust ning meelitada ligi täiendavaid ELi rahalisi vahendeid;

13. KUTSUB ÜLES makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust täielikult kohaldama, sealhulgas asjakohasel juhul aktiveerima ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse; TOONITAB, kui oluline on võtta makromajandusliku tasakaalustamatuse vähendamiseks kiireid ja jätkuvaid poliitikameetmeid, eelkõige neid, mida hõlmavad taaste- ja vastupidavuskavad, keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad ning Euroopa poolaasta raames antud vastavad riigipõhised soovitused.
-